PRZEWODNIK TERENOWY · TOM 1

Podlasie. Tam, gdzie las pamięta królów

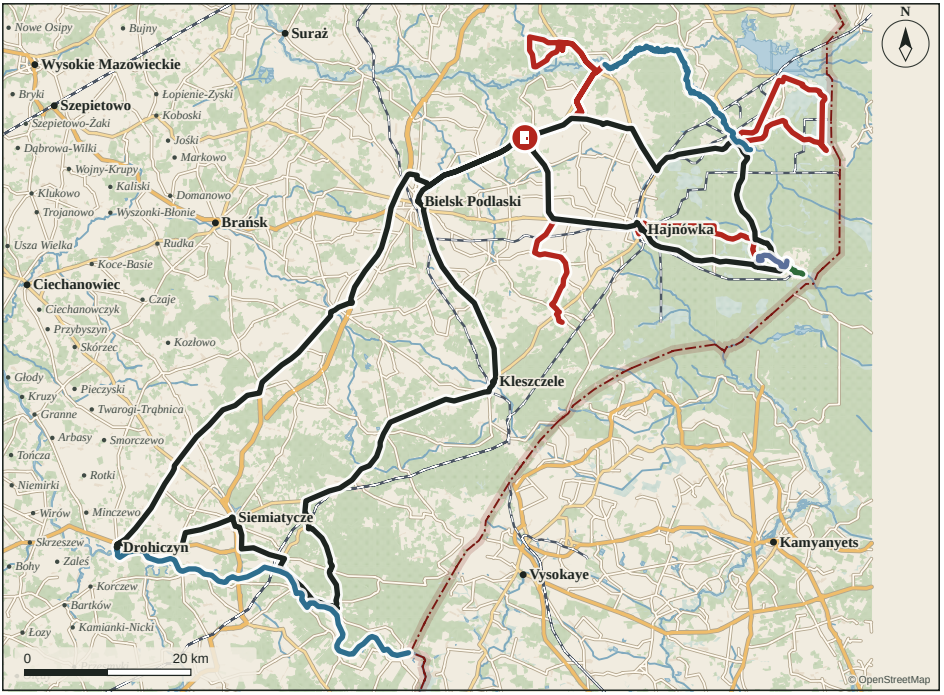
Cztery regiony wokół Puszczy Białowieskiej, dwanaście tras i mapa, która mieści się w kieszeni. Napisany przez ludzi, którzy tu mieszkają.

Za czerwonymi drzwiami · Klejniki 157 · zaczerwonymidrzwiami.pl

Świcie mgła leży w dolinie Narwi tak gęsto, że wieże cerkwi wyrastają z niej jak maszty. Na skraju Puszczy żubr przechodzi przez drogę bez pośpiechu, a kierowcy czekają. W Trześciance ktoś znowu maluje okiennice na niebiesko, bo tak było zawsze. Podlasie nie spieszy się, żeby się podobać. Trzeba tu przyjechać na dłużej, zgubić zasięg i pozwolić, żeby krajobraz sam opowiedział swoją historię: o carskich polowaniach, o wsiach, w których modlono się po cerkiewnosłowiańsku, o rzekach, które przez stulecia były drogami.

Ten przewodnik zaczyna się tam, gdzie mieszkamy: w Klejnikach, wsi w gminie Czyże, między Hajnówką a Bielskiem Podlaskim. Samochodem do Hajnówki, bramy Puszczy Białowieskiej, jedzie się ok. 20 minut, a do Narwi, skąd zaczyna się Kraina Otwartych Okiennic, kwadrans. Rowerem do czerwonego szlaku w Czyżach jest 7 km, a nim dojedziesz do Green Velo w Hajnówce albo w Dubiczach Cerkiewnych.

Podzieliliśmy okolicę na cztery regiony i dwanaście tras. To miejsca, które najczęściej polecamy naszym gościom. Przy miejscach znajdziesz gwiazdki: jedna to „warto zajrzeć”, dwie „warto zboczyć z drogi”, trzy „warto przyjechać specjalnie”. Przy trasach są długości, nawierzchnia i plik GPX do nawigacji w telefonie.

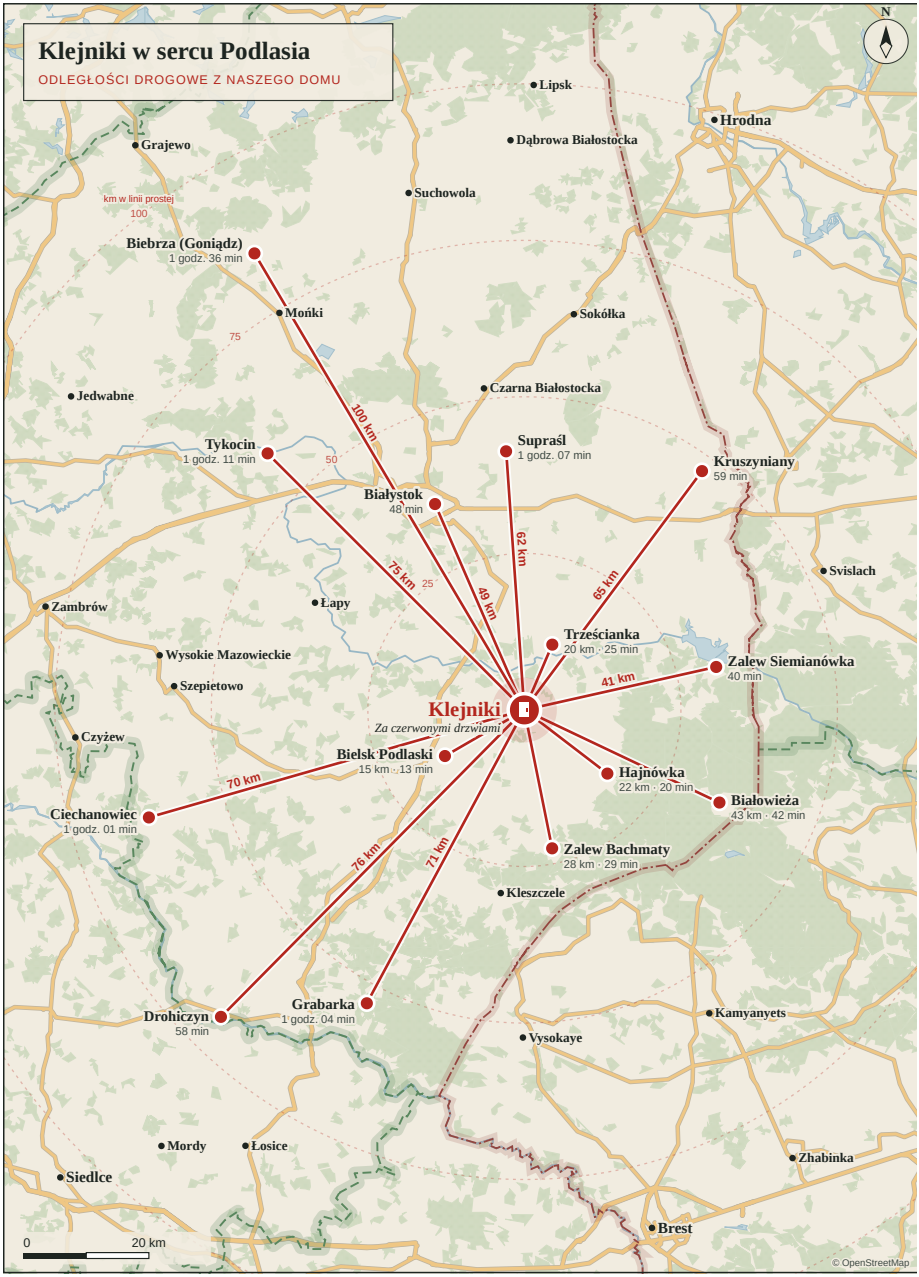

Mapa: © autorzy OpenStreetMap. Przebiegi tras wyznaczone na danych OSM; w terenie kieruj się oznakowaniem szlaków.

Spis treści

1. Puszcza Białowieska
2. Kraina Otwartych Okiennic i dolina Narwi
3. Bielsk Podlaski, Grabarka i dolina Bugu
4. Wokół Klejnik
5. Trasy
6. Tematy

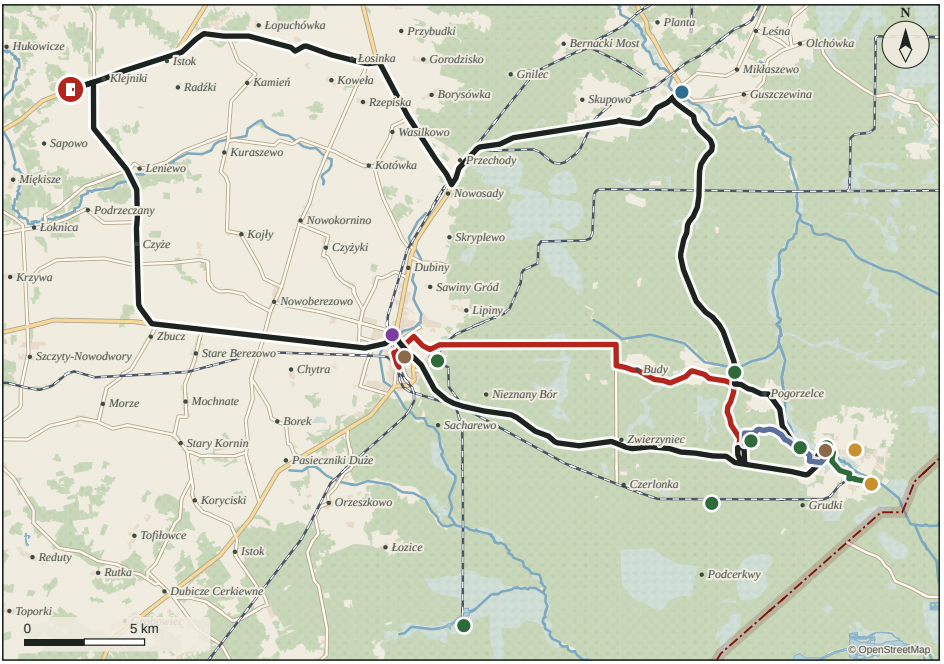

Przewodnik w telefonie
Dodaj przewodnik do ekranu głównego. Działa jak aplikacja: mapy, trasy i opisy także bez zasięgu.
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/

Z naszego domu wszystko jest blisko: Hajnówka i Bielsk Podlaski w kwadrans, Białowieża i Białystok w trzy kwadranse, a Biebrza, Augustów i Wigry na jednodniową wyprawę. Na mapie: odległości drogowe i czas jazdy samochodem.

REGION 1

Puszcza Białowieska

Wejście do Puszczy przypomina wejście do katedry. Pnie dębów i jesionów wznoszą się na czterdzieści metrów, światło spada z góry wąskimi smugami, a pod nogami leżą powalone olbrzymy, z których wyrasta następne pokolenie lasu. Nikt ich nie sprząta, bo w tej części puszczy przyroda od dawna rządzi się sama. To jeden z ostatnich fragmentów pierwotnego lasu nizinnego w Europie, wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Żyje tu największe stado wolnych żubrów na świecie.

Bramą do Puszczy jest Hajnówka: miasto drzewiarzy, kolejarzy i cerkiewnych chórów. Stąd prowadzi zielony szlak rowerowy do Białowieży i kursuje leśna kolejka wąskotorowa do Topiła. Białowieża to z kolei dawna rezydencja myśliwska carów. Po pałacu został park, a w dawnym dworcu kolejowym działa restauracja.

Najcenniejszą część lasu, Obszar Ochrony Ścisłej Białowieskiego Parku Narodowego, zwiedza się wyłącznie z licencjonowanym przewodnikiem. Warto, bo to zupełnie inny świat niż las gospodarczy. Resztę Puszczy można przemierzać samodzielnie, pieszo i rowerem, po wyznaczonych szlakach.

> *W Puszczy nie mówi się „las", tylko „puszcza". Różnica jest taka jak między ogrodem a dziczą.*

Praktycznie

DOJAZD

Z Klejnik do Hajnówki ok. 22 km (ok. 20 min), do Białowieży ok. 45 km (ok. 45 min). Między Hajnówką a Białowieżą kursują busy.

KIEDY

Maj i czerwiec, gdy las jest najbardziej zielony i śpiewają ptaki. Wrzesień i październik to grzyby i rykowisko jeleni. Zimą jest tu ciszej, a żubry łatwiej wypatrzyć.

ILE CZASU

Minimum jeden pełny dzień na Białowieżę i drugi na Hajnówkę z okolicą.

UWAGA

Godziny Rezerwatu Pokazowego Żubrów, muzeum BPN i wejść z przewodnikiem zmieniają się sezonowo. Sprawdzaj je na bpn.gov.pl. Na szlakach w Parku Narodowym nie wolno zbaczać ze ścieżek, a psy muszą być na smyczy.

Najważniejsze miejsca

Rezerwat Pokazowy Żubrów ★★★

Duże wybiegi, na których zobaczysz żubry, koniki polskie, żubronie i inne zwierzęta Puszczy. Pewniejszy niż spotkanie na wolności i świetny z dziećmi.

> Najspokojniej jest rano, zanim przyjadą autokary. Godziny sprawdź na bpn.gov.pl.

Szlak Dębów Królewskich ★★★

Krótka drewniana kładka wśród kilkusetletnich dębów nazwanych imionami polskich królów i litewskich książąt. Pnie są tak grube, że trzeba kilku osób, by je objąć.

> To niespełna kilometr, więc połącz go z rezerwatem żubrów. Wejście bywa biletowane, aktualne zasady sprawdź na bpn.gov.pl.

Sobór Świętej Trójcy, Hajnówka ★★

Jedna z najbardziej niezwykłych świątyń prawosławnych w Polsce, budowana od lat 70. do 90. Bryła przypomina namiot, a w środku przyciągają uwagę wielkie witraże i ikony. Co roku odbywa się tu festiwal muzyki cerkiewnej.

> Zajrzyj w czasie nabożeństwa i posłuchaj chóru. Akustyka robi wrażenie.

Puszczańska Kolej Wąskotorowa ★★

Leśna kolejka jedzie z Hajnówki do Topiła przez 12 km lasu. Powstała do wywozu drewna, dziś wozi turystów w otwartych wagonikach.

> Kursuje w sezonie, mniej więcej od maja do września. Rozkład i rezerwacje u Nadleśnictwa Hajnówka.

Park Pałacowy, Białowieża ★★

Park wokół nieistniejącego pałacu myśliwskiego carów. Stawy, stare aleje i budynki dawnej rezydencji. Tu zaczyna się większość wycieczek po Białowieży.

> Na zachód słońca nad stawami przyjdź z kocem.

Muzeum Przyrodniczo-Leśne BPN ★★

Ośrodek Edukacji Przyrodniczej Białowieskiego Parku Narodowego. Dioramy, zwierzęta i historia Puszczy w jednym budynku. Dobre przygotowanie przed wejściem do lasu.

> Przy muzeum zaczynają się wejścia z przewodnikiem do obszaru ścisłego.

Żebra Żubra ★★

Kładka przez mokry, podmokły las między Białowieżą a rezerwatem żubrów. Drewniane deski prowadzą nad wodą, wśród olch i paproci.

> Po deszczu kładka bywa śliska. Załóż buty z dobrą podeszwą.

Restauracja Carska ★★

Restauracja w dawnym carskim dworcu kolejowym Białowieża Towarowa. Dziczyzna, bliny, kuchnia regionalna i wnętrza jak z epoki.

> W sezonie i w weekendy zarezerwuj stolik.

Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej ★

Opowieść o Białorusinach z Podlasia: stroje, tkaniny, narzędzia, obrzędy. Pomaga zrozumieć, skąd w tej okolicy tyle cerkwi i ta szczególna mowa.

> Dobra opcja na deszczowe popołudnie.

Topiło ★

Osada w środku lasu, końcowa stacja kolejki. Stawy, drewniane domy i cisza. Przez Topiło przechodzi zielony szlak rowerowy z Dubicz Cerkiewnych do Białowieży.

> Wieczorem nad stawami słychać bobry i żaby.

Miejsce Mocy ★

Polana w lesie przy szlaku z Topiła do Białowieży, owiana lokalną legendą o niezwykłej energii. Niezależnie od legendy to piękne miejsce na odpoczynek.

> Leży przy zielonym szlaku rowerowym Dubicze Cerkiewne–Topiło–Białowieża, więc to naturalny przystanek na rowerze.

Stoczek 1929 ★

Restauracja przy wejściu do Parku Pałacowego. Babka ziemniaczana, pierogi i inne dania kuchni podlaskiej.

> Dobre miejsce na obiad po spacerze po parku.

Narewka ★

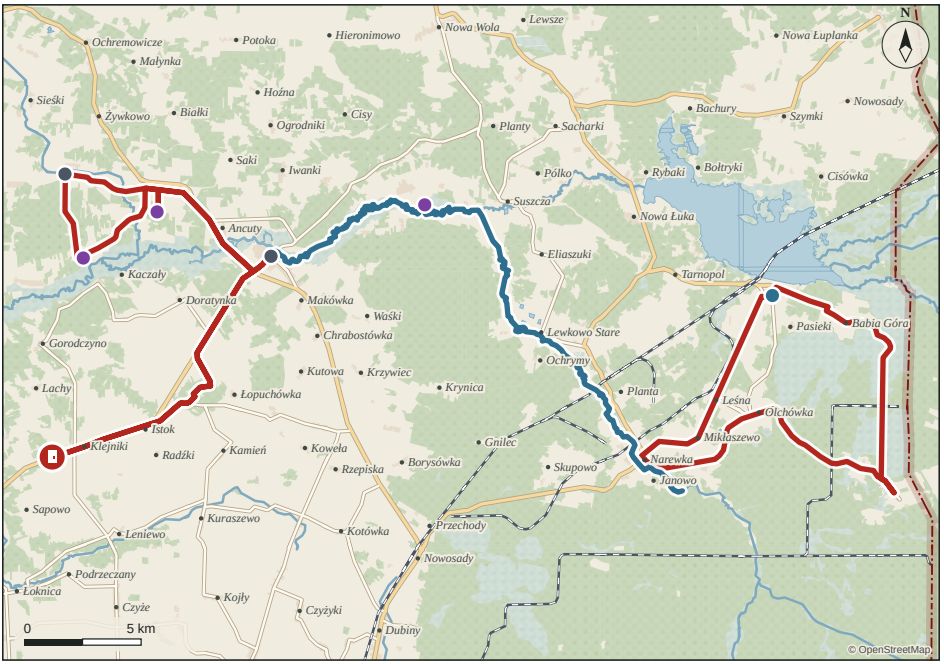
Wieś nad rzeką Narewką, na północnym skraju Puszczy. Przystań kajakowa, punkt informacji turystycznej i start dwóch pętli Green Velo.

> Tu wypożyczysz kajak na spływ Narewką.

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/puszcza-bialowieska/

REGION 2

Kraina Otwartych Okiennic i dolina Narwi

W Trześciance, Socach i Puchłach domy stoją do drogi szczytem, jeden przy drugim, jak żołnierze na apelu. Każdy ma swoje okiennice: niebieskie, zielone, białe, z wyciętymi słońcami, kwiatami i krzyżami. Wzory przechodziły z ojca na syna, a stolarz z sąsiedniej wsi poznawał po nich, czyja to robota. Za domami zaczynają się łąki doliny Narwi, rozlewiska i olsy, nad którymi wieczorem krążą żurawie.

To kraina wolnego tempa. Najlepiej przejechać ją rowerem albo powoli samochodem, zatrzymując się przy każdej cerkwi. Wnętrza bywają zamknięte, ale przy wielu świątyniach jest numer do parafii albo ktoś z sąsiadów wie, kto ma klucz.

Na wschodzie dolina Narwi otwiera się na Zalew Siemianówka, jeden z największych zbiorników na Podlasiu i ostoję ptaków wodnych. Rzeka Narewka,

która wypływa z Puszczy, płynie tu spokojnie wśród łąk i jest jedną z najprzyjemniejszych tras kajakowych w okolicy.

> *Okiennice były kiedyś wizytówką gospodarza. Dziś są wizytówką całej wsi.*

Praktycznie

DOJAZD

Z Klejnik do Narwi ok. 14 km, do Trześcianki ok. 19 km, do Puchłów ok. 23 km. Drogą przez most w Narwi, bo innej przeprawy przez rzekę w okolicy nie ma.

KIEDY

Maj–wrzesień. Wiosną rozlewiska Narwi i ptaki, latem zieleń i długie wieczory. W pochmurny dzień kolory okiennic świecą najmocniej.

ILE CZASU

Pół dnia samochodem, cały dzień rowerem.

UWAGA

To żywe wsie, nie skansen. Fotografuj z drogi, nie wchodź na podwórka bez zaproszenia. Sklepy są małe, a lokali z jedzeniem prawie nie ma, więc zabierz prowiant albo zaplanuj obiad w Narwi lub Hajnówce.

Najważniejsze miejsca

Trześcianka ★★★

Największa wieś Krainy Otwartych Okiennic. Najwięcej zdobionych domów i zielona cerkiew św. Michała Archanioła z lat 60. XIX wieku, z bogatym ikonostasem.

> Przejdź całą wieś pieszo. Najładniejsze okiennice są przy bocznych drogach.

Soce ★★

Najmniejsza i najbardziej kameralna z trzech wsi. Domy w równym szeregu, rzeczka i kaplica św. Eliasza.

> Najlepsze światło do zdjęć jest późnym popołudniem.

Puchły ★★

Wieś z barwną cerkwią Opieki Matki Bożej, zbudowaną w latach 1913–1918, jedną z najbardziej malowniczych na Podlasiu. Kolorowe zdobienia widać już z drogi.

> Wnętrze zwykle otwiera się na nabożeństwa. Przy cerkwi zachowaj ciszę.

Skit w Odrynkach ★★

Prawosławna pustelnia na skraju bagien doliny Narwi, z dala od dróg. Drewniane budynki wśród łąk i ciszy.

> To miejsce modlitwy. Przyjedź na krótko i nie przeszkadzaj mnichom.

Zalew Siemianówka ★★

Duży zbiornik na Narwi przy granicy z Białorusią i jedna z najważniejszych ostoi ptaków wodnych na Podlasiu. Czaple, rybitwy, kormorany, a wiosną setki kaczek.

> Zabierz lornetkę. Najwięcej ptaków jest rano i wieczorem.

Narew ★

Dawne miasteczko nad rzeką, jedno z najstarszych w okolicy. Dwie cerkwie i drewniany kościół, a dookoła łąki doliny Narwi.

> Tu najłatwiej o sklep i obiad w okolicy Krainy Okiennic.

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/kraina-otwartych-okiennic/

REGION 3

Bielsk Podlaski, Grabarka i dolina Bugu

Na Grabarce krzyże stoją tak gęsto, że wzgórze wygląda jak las bez liści. Są ich tysiące, od drewnianych wysokich na kilka metrów po małe, zawiązane wstążką. Każdy przyniósł ktoś z intencją: za chorych, za zmarłych, w podziękowaniu. W sierpniową noc przed świętem Przemienienia Pańskiego ze wszystkich stron Podlasia idą tu pielgrzymi ze świecami. Kilkanaście kilometrów dalej Bug rozlewa się szeroko między kredowymi zboczami, a w Drohiczynie dawna stolica Podlasia patrzy na rzekę z wysokiej skarpy.

Bielsk Podlaski, oddalony od nas o ok. 15 km, to dobre miejsce na początek. Ratusz na rynku mieści muzeum, a cerkwie i kościoły stoją tu obok siebie od stuleci. Dalej na południe zaczyna się kraina Bugu: Mielnik z kopalnią kredy i ruinami gotyckiego kościoła na Górze Zamkowej, Drohiczyn z katedrą i widokiem, który trudno zapomnieć.

Na zachodzie, w Ciechanowcu, czeka jedno z najciekawszych muzeów wsi w Polsce. W parku stoją chałupy, wiatraki i dworki, a w środku zgromadzono narzędzia i maszyny, którymi pracowało kilka pokoleń rolników.

> *Na Grabarce nikt nie pyta, skąd jesteś. Pyta tylko, czy przyniosłeś krzyż.*

Praktycznie

DOJAZD

Z Klejnik do Bielska Podlaskiego ok. 15 km, na Grabarkę ok. 70 km, do Drohiczyna ok. 75 km. To region na pełny dzień samochodem.

KIEDY

Od maja do października. Na Grabarkę najważniejszy dzień to 19 sierpnia, święto Przemienienia Pańskiego. Bywają wtedy tłumy, więc na spokojną wizytę wybierz inny dzień.

ILE CZASU

Jeden dzień na trasę samochodową, dwa dni na spływ Bugiem.

UWAGA

Grabarka to czynne miejsce kultu. Obowiązuje skromny strój, kobiety zwykle zakrywają głowę. Bug powyżej Niemirowa jest rzeką graniczną. Spływy zaczynaj w Niemirowie lub niżej i miej przy sobie dokument tożsamości.

Najważniejsze miejsca

Święta Góra Grabarka ★★★

Najważniejsze sanktuarium prawosławne w Polsce: wzgórze z cerkwią, żeńskim monasterem i tysiącami krzyży przyniesionych przez pielgrzymów. Pod górą jest źródło, którego wodzie przypisuje się moc uzdrawiania.

> Strój skromny, głowa dla kobiet zakryta. W połowie sierpnia trwa wielka pielgrzymka.

Bielsk Podlaski ★★

Stare miasto królewskie z późnobarokowym ratuszem z XVIII wieku na rynku, w którym działa muzeum. W centrum stoją obok siebie cerkwie i kościoły, ślad wielu wieków sąsiedztwa.

> Na rynek zajrzyj w dzień targowy. Wtedy miasto żyje najbardziej.

Mielnik ★★

Miasteczko na wzgórzach nad Bugiem. U stóp Góry Zamkowej stoją ruiny gotyckiego kościoła, a nieopodal działa kopalnia kredy, która odsłania białe zbocza.

> Wejdź na Górę Zamkową na zachód słońca nad Bugiem.

Drohiczyn ★★

Dawna stolica Podlasia, dziś małe miasto z katedrą i klasztorami. Z Góry Zamkowej rozciąga się jeden z najpiękniejszych widoków na dolinę Bugu.

> Tu kończy się spływ z Niemirowa. Po kajakach wejdź na górę i popatrz, skąd płynąłeś. W okolicy spróbuj zagubów, miejscowej potrawy z listy produktów tradycyjnych.

Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu ★★

Wielkie muzeum wsi w parku dawnego zespołu pałacowego. Chałupy, wiatraki, dworek i kolekcje sprzętu rolniczego.

> Zaplanuj co najmniej pół dnia. Godziny sezonowe sprawdź przed wyjazdem.

Niemirów ★

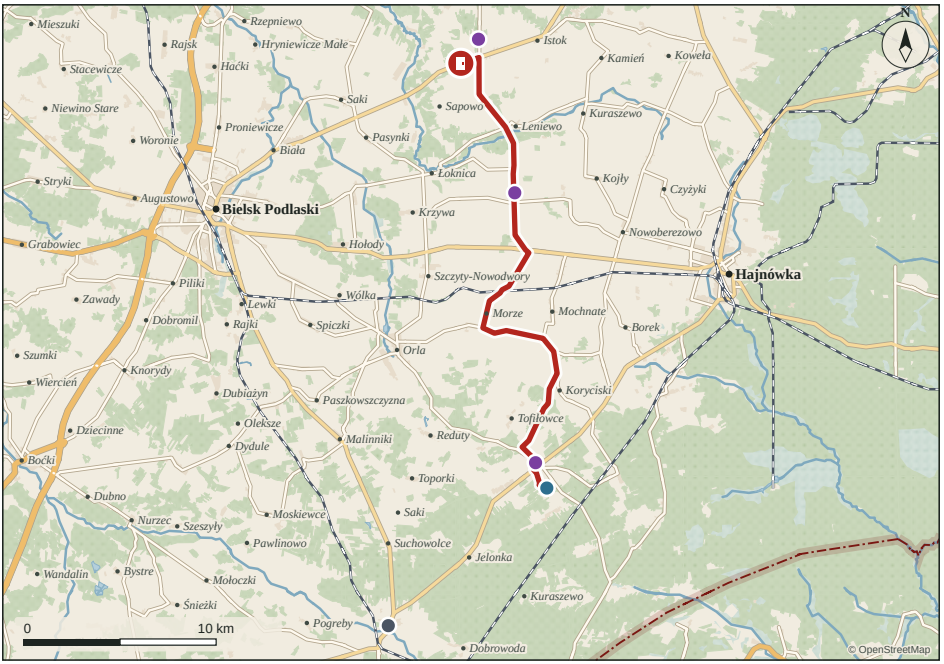
Wieś nad Bugiem, w miejscu, gdzie rzeka przestaje być granicą. Tu zaczynają się spływy w dół rzeki do Mielnika i Drohiczyna.

> Kajaki i transport zamów wcześniej u lokalnych wypożyczalni.

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/bielsk-grabarka-bug/

REGION 4

Wokół Klejnik

Klejniki to jedna długa ulica, drewniane domy i ogrody, które pachną koprem i lipą. Pierwsze wzmianki o wsi sięgają kilkuset lat wstecz. Do dziś mówi się tu po swojemu, w mowie, którą lingwiści nazywają gwarą podlaską, a mieszkańcy po prostu „po prostu". Za wsią zaczynają się pola, miedze i zagajniki. Rano słychać żurawie, wieczorem drozdy. Nie ma tu wielkich atrakcji i właśnie dlatego tak dobrze się tu odpoczywa.

Siedem kilometrów od naszego domu, w Czyżach, przebiega czerwony szlak rowerowy Hajnówka–Piaski. Na południe prowadzi przez wsie z cerkwiami i krzyżami na rozstajach do Dubicz Cerkiewnych, gdzie dochodzi do Green Velo, najdłuższego szlaku rowerowego w Polsce. W lesie obok leży zalew Bachmaty z plażą. Dalej jest Kleszczele, dawne miasteczko na trakcie, a na północy Hajnówka i Puszcza.

To dobra okolica na pierwszy, rozgrzewkowy dzień: rower spod domu, obiad nad wodą, powrót przed zachodem słońca.

> *Najlepsza atrakcja Klejnik to ławka przed domem o siódmej wieczorem.*

Praktycznie

DOJAZD

Wszystko zaczyna się pod domem. Do Czyży ok. 7 km, do Dubicz Cerkiewnych ok. 27 km, do Kleszczel ok. 38 km.

KIEDY

Cały rok. Latem kąpiel w Bachmatach, jesienią grzyby w okolicznych lasach, zimą spacery po ośnieżonych polach.

ILE CZASU

Od godzinnego spaceru po całodniową wycieczkę rowerową.

UWAGA

Drogi lokalne są wąskie i bez poboczy, ale ruch jest mały. Sklep i apteka są w Czyżach i Hajnówce. W niedzielę wiele sklepów jest zamkniętych.

Najważniejsze miejsca

Zalew Bachmaty ★★

Zalew w sosnowym lesie, z plażą i kąpieliskiem w sezonie. Latem najbliższa woda do pływania od Klejnik.

> W upalne weekendy przyjedź przed południem.

Cerkiew w Klejnikach ★

Prawosławna cerkiew Przemienienia Pańskiego stoi na skraju wsi, kilka minut spacerem od naszego domu. Najpiękniej wygląda wieczorem, gdy słońce zachodzi za polami.

> Święto parafialne przypada w sierpniu. Wtedy wieś wypełnia się gośćmi i muzyką.

Czyże ★

Siedziba gminy, przez którą przechodzi czerwony szlak rowerowy Hajnówka–Piaski. Cerkiew Zaśnięcia Przenajświętszej Bogurodzicy, sklepy i punkt startowy wycieczek na południe.

> Na rowerze z Klejnik jesteś tu w 20 minut.

Dubicze Cerkiewne ★

Wieś na szlaku Green Velo, z cerkwią i zalewem Bachmaty w lesie tuż obok.

> Dobre miejsce na obiad z koszyka w połowie trasy.

Kleszczele ★

Dawne miasteczko na trakcie z Brześcia, dziś senna miejscowość z rynkiem, cerkwią i kościołem. Leży na szlaku Green Velo.

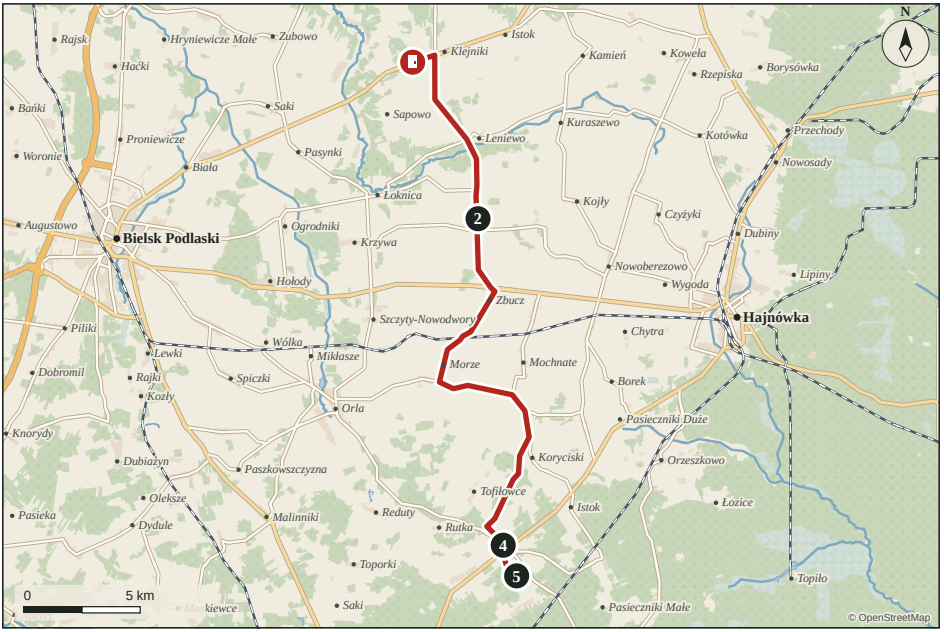
> Dobry przystanek na kawę na dłuższej trasie rowerowej.

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/okolice-klejnik/

TRASA ROWEROWA · WOKÓŁ KLEJNIK

Do Green Velo i zalewu Bachmaty

30 km	2–2,5 godz. w jedną stronę	łatwa
DŁUGOŚĆ	CZAS	TRUDNOŚĆ

Pierwszy dzień na Podlasiu najlepiej zacząć od roweru i wiatru w twarz. Z Klejnik dojeżdżasz do Czyży, gdzie łapiesz czerwone znaki szlaku Hajnówka–Piaski, i jedziesz na południe przez wsie, w których czas płynie wolniej: Zbucz, Krywiatycze, Stary Kornin. Na każdym rozstaju stoi krzyż, przy każdej wsi cerkiew. W Dubiczach Cerkiewnych dochodzisz do Green Velo, a w sosnowym lesie czeka zalew Bachmaty.

Trasa krok po kroku

1. **Klejniki** – Start spod czerwonych drzwi. Pompka i woda w sakwach.
2. **Czyże** – Po ok. 7 km wjeżdżasz na czerwony szlak Hajnówka–Piaski i kierujesz się na południe, w stronę Dubicz Cerkiewnych.

3. **Zbucz, Krywiatycze, Stary Kornin** – Ciąg cichych wsi z drewnianymi domami. Teren płaski, ale otwarty, więc wiatr potrafi dać się we znaki.
4. **Dubicze Cerkiewne** – Cerkiew, sklep i Green Velo. Tu robi się przystanek na lody.
5. **Zalew Bachmaty** – Plaża w lesie i zasłużona kąpiel. Zalew leży na Green Velo. Wracasz tą samą drogą albo czerwonym szlakiem przez Kleszczele (dłużej).

NAWIERZCHNIA

asfalt, krótkie odcinki szutru

NAJLEPIEJ

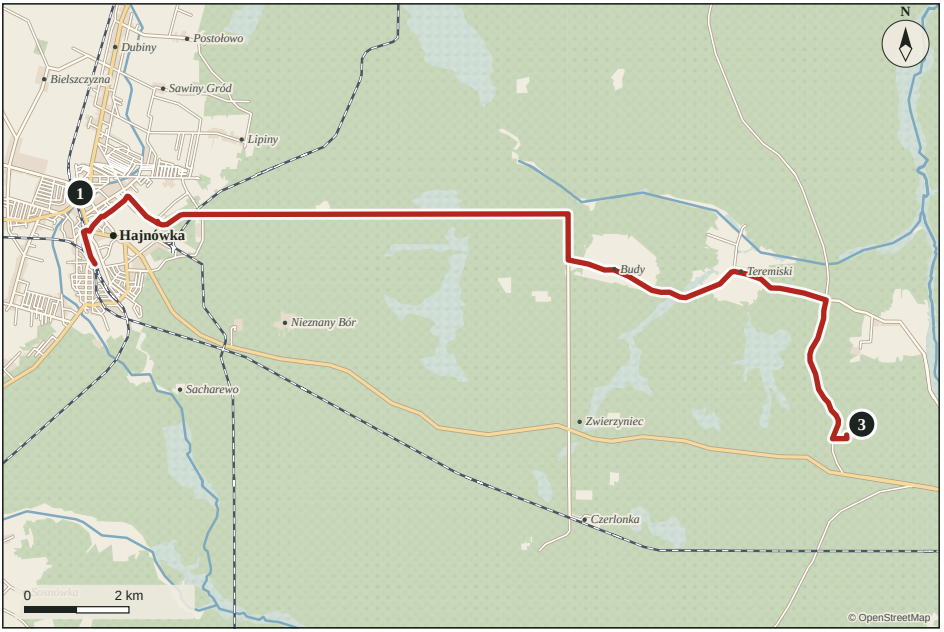
maj–wrzesień

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/green-velo-klejniki-bachmaty/

TRASA ROWEROWA · PUSZCZA BIAŁOWIESKA

Rowerem z Hajnówki do żubrów

20 km	1,5–2 godz. w jedną stronę	łatwa
DŁUGOŚĆ	CZAS	TRUDNOŚĆ

Za ostatnimi domami Hajnówki droga wchodzi w las i już z niego nie wychodzi. Przez dwadzieścia kilometrów jedziesz pod sklepieniem z koron grabów, dębów i świerków, a jedyne dźwięki to opony na szutrze i dzięcioł gdzieś wysoko. Jeśli masz szczęście, na poboczu mignie sarna albo dzik. Na mecie czekają żubry. W rezerwacie na pewno, a jeśli przyjedziesz wcześnie, czasem także na wolności.

Trasa krok po kroku

1. **Hajnówka** – Start przy dworcu PKP. Rower wypożyczysz w mieście, warto zarezerwować go dzień wcześniej.
2. **Leśne odcinki szlaku** – Szlak prowadzi przez Puszczę z dala od ruchu. Trzymaj się oznakowania, bo leśne drogi się rozwidlają.

3. **Rezerwat Pokazowy Żubrów** – Meta przy parkingu rezerwatu. Stąd blisko do Szlaku Dębów Królewskich i Żeber Żubra.

NAWIERZCHNIA

asfalt i ubity szuter, płasko

NAJLEPIEJ

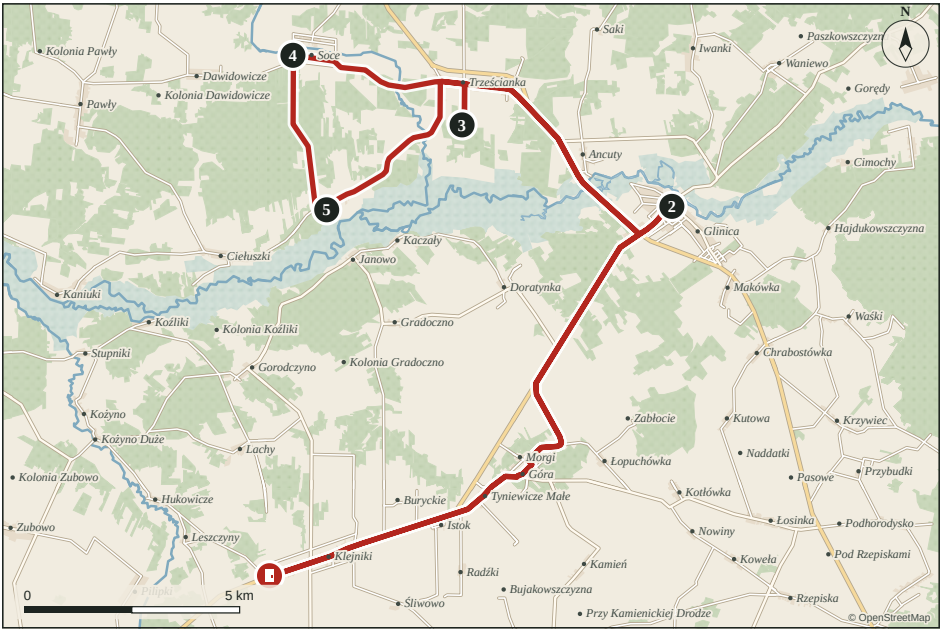
kwiecień–październik

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/hajnowka-bialowieza-rowerem/

TRASA ROWEROWA · KRAINA OTWARTYCH OKIENNIC I DOLINA NARWI

Pętla Krainy Otwartych Okiennic

56 km	4–5 godz. z postojami	średnia
DŁUGOŚĆ	CZAS	TRUDNOŚĆ

Ta pętla zaczyna się pod naszym domem i jest jak album ze zdjęciami Podlasia. Przez pola dojeżdżasz do miasteczka Narew i przekraczasz rzekę. Potem Trześcianka, gdzie okiennic jest tyle, że trudno wybrać, które sfotografować. Dalej Soce, schowane za zakrętem, z domami w równym rzędzie, i wreszcie Puchły z barwną cerkwią. Wracasz przez łąki doliny Narwi do domu na kolację.

Trasa krok po kroku

1. **Klejniki** – Wyjeżdżasz na północny wschód, w stronę Narwi.
2. **Narew** – Sklep i cerkwie. Przez most na Narwi wjeżdżasz do Krainy Okiennic.
3. **Trześcianka** – Serce Krainy. Przejdź się pieszo wzdłuż głównej ulicy.

4. **Soce** – Krótki objazd po wsi. Najładniejsze ujęcia są z mostku nad rzeczką.
5. **Puchły** – Ostatnia z trzech wsi. Zatrzymaj się przy cerkwi, a potem wracaj przez Narew do Klejnik.

NAWIERZCHNIA

asfalt, kilka krótkich odcinków bruku i szutru

NAJLEPIEJ

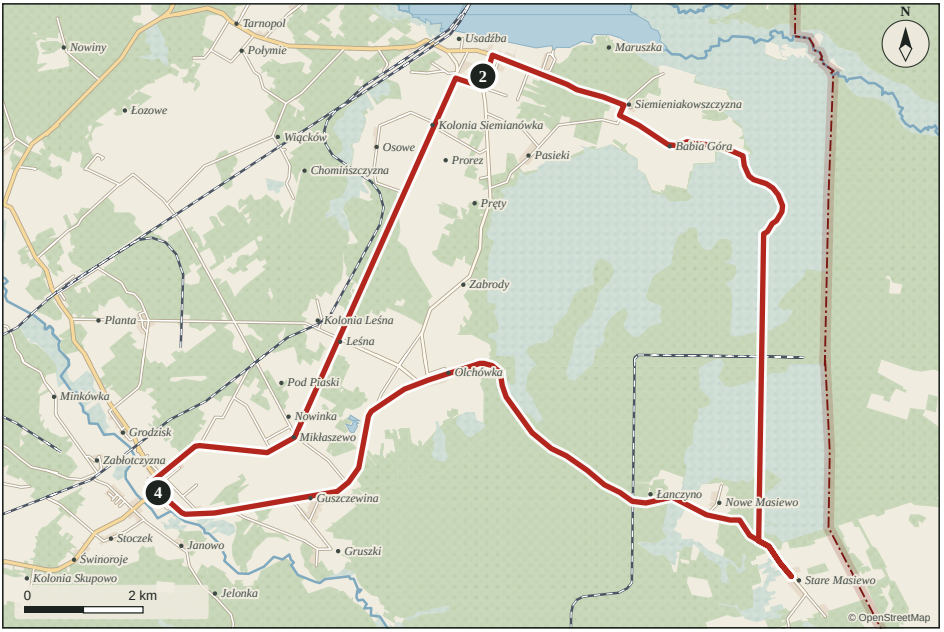
maj–wrzesień

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/petla-kraina-otwartych-okiennic/

TRASA ROWEROWA · KRAINA OTWARTYCH OKIENNIC I DOLINA NARWI

Wokół Narewki: Siemianówka i Masiewo

37 km	3–3,5 godz.	średnia
DŁUGOŚĆ	CZAS	TRUDNOŚĆ

To trasa dla tych, którzy lubią horyzont. Z Narewki jedziesz na północny wschód, aż las się otwiera i przed tobą rozlewa się Zalew Siemianówka, płaski i srebrny jak niebo nad nim. Na wodzie stoją czaple, nad trzcinami krążą błotniaki. Potem droga skręca na południe, wzdłuż granicy, i wraca do Narewki skrajem Puszczy, przez Masiewo.

Trasa krok po kroku

1. **Narewka** – Start przy przystani kajakowej i punkcie informacji turystycznej.
2. **Zalew Siemianówka** – Postój z lornetką. Brzegi są płaskie i dobrze widać ptaki.
3. **Masiewo** – Wieś na skraju Puszczy, blisko granicy Parku Narodowego. Nie zbaczaj ze szlaku.
4. **Powrót do Narewki** – Leśnymi drogami z powrotem nad rzekę.

NAWIERZCHNIA

asfalt, szuter i leśne drogi

NAJLEPIEJ

maj–wrzesień, najlepiej w dzień bez wiatru

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/narewka-siemianowka-masiewo/

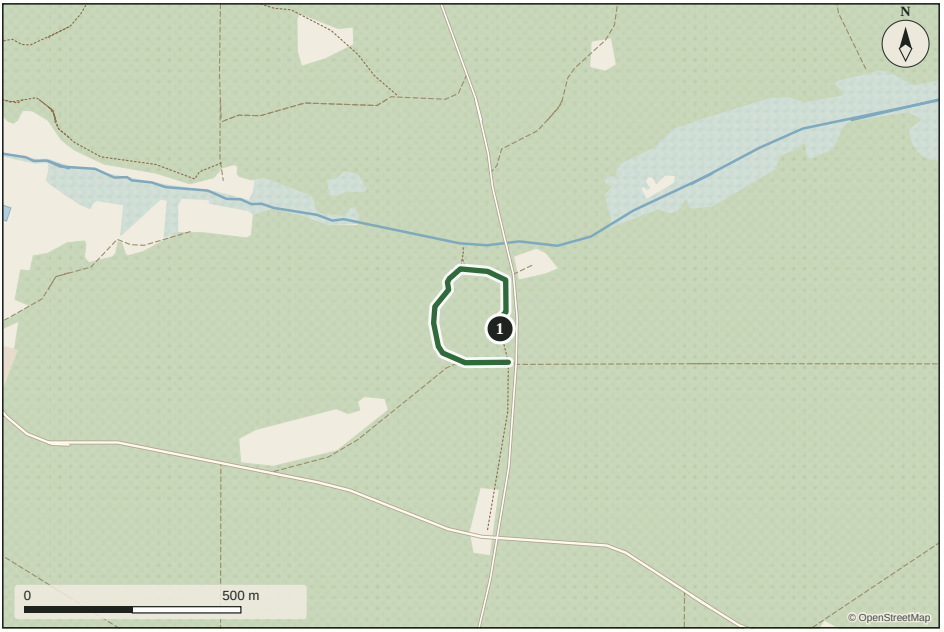
TRASA PIESZA · PUSZCZA BIAŁOWIESKA

Szlak Dębów Królewskich

0,6 km DŁUGOŚĆ

30–45 min CZAS

łatwa TRUDNOŚĆ

Te dęby rosły tu, zanim ktokolwiek wymyślił słowo „Polska” w dzisiejszym znaczeniu. Każde drzewo nosi imię władcy: Zygmunta Starego, Władysława Jagiełły, Bony. Kładka jest krótka, ale nie da się po niej iść szybko, bo co chwilę zadzierasz głowę. Najstarsze pnie są obrośnięte mchem i porostami, niektóre olbrzymy leżą już na ziemi i powoli zamieniają się w las.

Trasa krok po kroku

1. **Wejście na szlak** – Parking przy drodze Hajnówka–Białowieża, niedaleko Rezerwatu Pokazowego Żubrów.
2. **Pętla wśród dębów** – Tablice przy drzewach opowiadają o władcach, których imiona noszą.

NAWIERZCHNIA

drewniana kładka

NAJLEPIEJ

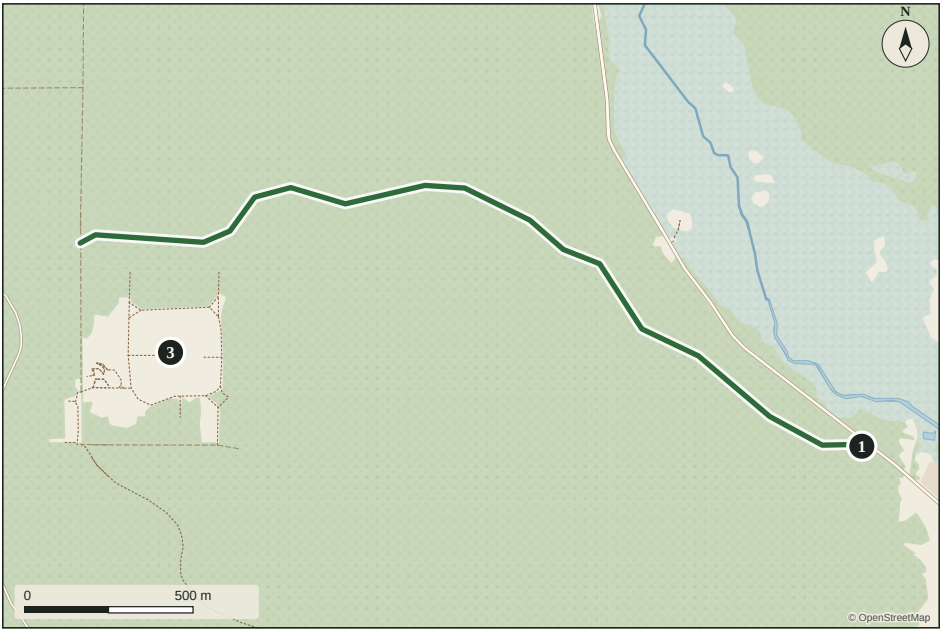
cały rok

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/szlak-debow-krolewskich/

TRASA PIESZA · PUSZCZA BIAŁOWIESKA

Żebra Żubra

2,7 km	1–1,5 godz. w jedną stronę	łatwa
DŁUGOŚĆ	CZAS	TRUDNOŚĆ

Nazwa wzięła się od kształtu: kładka wije się przez podmokły las jak kręgosłup wielkiego zwierzęcia, a poprzeczne deski przypominają żebra. Pod spodem stoi czarna woda, z której wyrastają olchy na szczudłach korzeni. Wiosną kumkają żaby, latem bzyczą komary, jesienią wszystko pachnie grzybami. To najłatwiejszy sposób, by zobaczyć, jak wygląda Puszcza tam, gdzie nie da się chodzić suchą stopą.

Trasa krok po kroku

1. **Wejście od strony Białowieży** – Ścieżka zaczyna się na zachodnim skraju wsi.
2. **Kładka nad mokradłami** – Najciekawszy fragment. Zatrzymaj się i posłuchaj lasu.

3. **Okolice Rezerwatu Pokazowego Żubrów** – Koniec ścieżki niedaleko rezerwatu. Wróć tą samą drogą albo busem.

NAWIERZCHNIA

drewniana kładka i leśna ścieżka

NAJLEPIEJ

kwiecień–listopad

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/zebra-zubra/

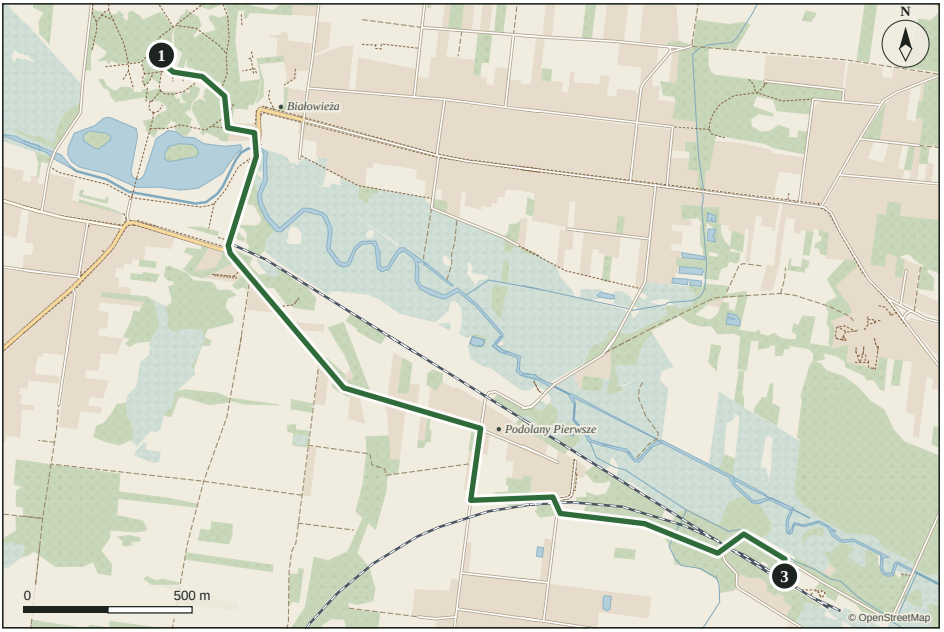
TRASA PIESZA · PUSZCZA BIAŁOWIESKA

Carską Tropinką na obiad

3,1 km
DŁUGOŚĆ

45–60 min w jedną stronę
CZAS

łatwa
TRUDNOŚĆ

Na początku XX wieku do Białowieży, carskiej rezydencji myśliwskiej, przyjeżdżano koleją. Pociągi zatrzymywały się na stacji Białowieża Towarowa, zbudowanej około 1903 roku. Ty możesz dojść do tego dworca piechotą, leśną ścieżką z Parku Pałacowego. Trzy, cztery kilometry wśród drzew, a na końcu stół nakryty obrusem, bliny i dziczyzna w budynku, który wygląda, jakby czas zatrzymał się sto lat temu.

Trasa krok po kroku

1. **Park Pałacowy** – Start przy stawach w parku.
2. **Leśna ścieżka** – Spokojny marsz przez las na południowy wschód.
3. **Restauracja Carska** – Meta na stacji Białowieża Towarowa.

NAWIERZCHNIA

leśna ścieżka i drogi gruntowe

NAJLEPIEJ

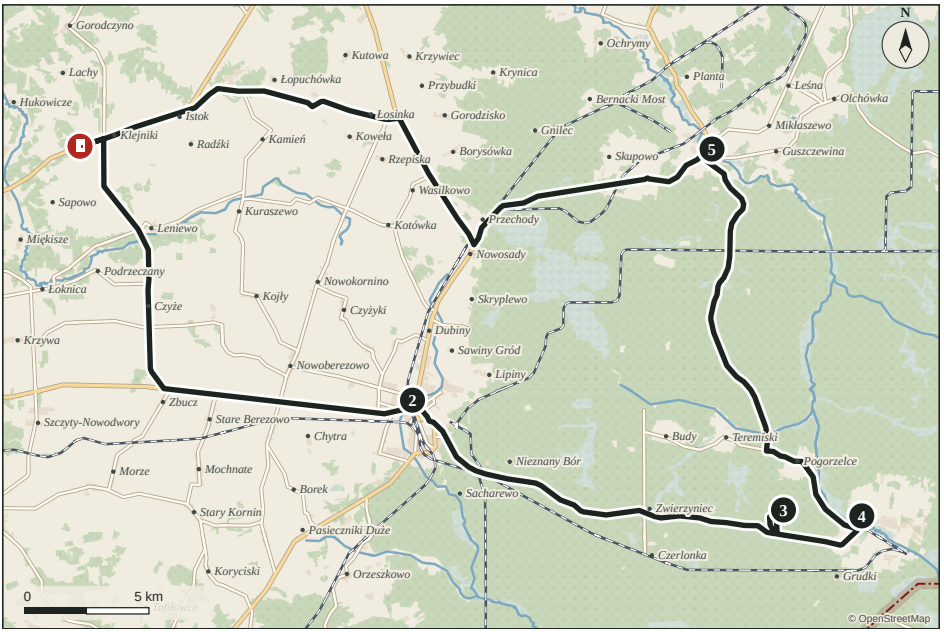
cały rok

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/carska-tropinka/

TRASA SAMOCHODOWA · PUSZCZA BIAŁOWIESKA

Puszcza w jeden dzień: samochodem z Klejnik

96 km DŁUGOŚĆ | **pełny dzień, ok. 2 godz. jazdy** CZAS | **łatwa** TRUDNOŚĆ

Wyjedź wcześnie, zanim mgła zejdzie z pól. W Hajnówce zajrzyj do soboru, który wygląda jak namiot z miedzi i szkła, i jedź dalej drogą przez las, gdzie drzewa stoją tuż przy asfalcie. Przed południem żubry w rezerwacie, w południe Park Pałacowy i obiad, po południu wejście z przewodnikiem do obszaru ścisłego. Wracasz przez Narewkę, gdy światło robi się złote.

Trasa krok po kroku

1. **Klejniki** – Wyjazd najlepiej ok. 8:00.

2. **Hajnówka: sobór** – Krótki postój. Jeśli zostanie czas, Muzeum Kultury Białoruskiej.
3. **Rezerwat Pokazowy Żubrów** – Żubry i Szlak Dębów Królewskich obok.
4. **Białowieża** – Park, muzeum BPN, obiad. Po południu obszar ścisły z przewodnikiem.
5. **Narewka** – Spacer nad rzeką i powrót do Klejnik przez Hajnówkę.

NAWIERZCHNIA

asfalt

NAJLEPIEJ

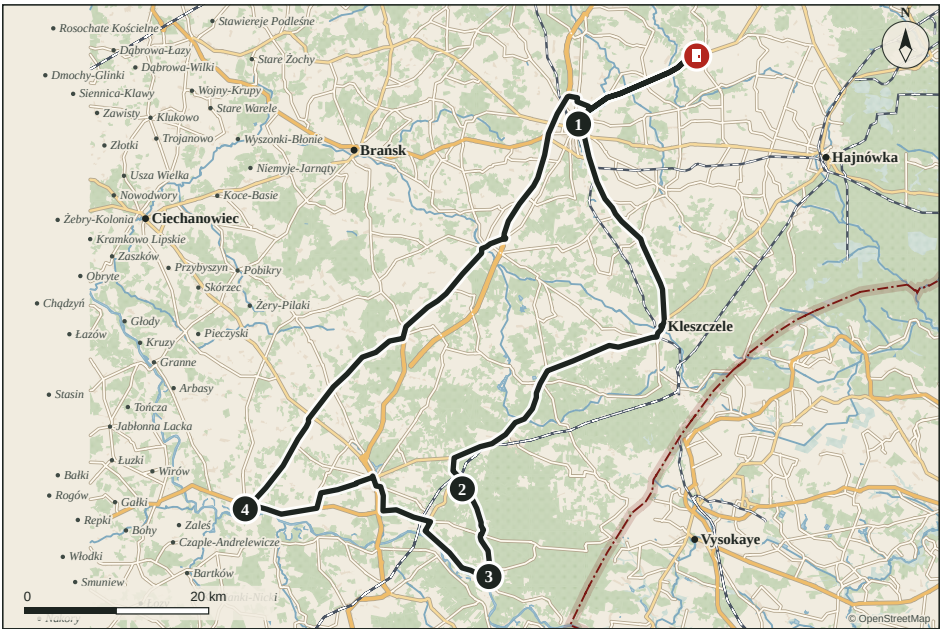
cały rok

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/puszcza-bialowieska-w-jeden-dzien/

TRASA SAMOCHODOWA · BIELSK PODLASKI, GRABARKA I DOLINA BUGU

Dzień nad Bugiem: Bielsk, Grabarka, Mielnik, Drohiczyn

196 km DŁUGOŚĆ | **pełny dzień, ok. 3,5 godz. jazdy** CZAS | **łatwa** TRUDNOŚĆ

To dzień pełen wzgórz, co na płaskim Podlasiu brzmi jak żart. Zaczynasz w Bielsku Podlaskim, na rynku przy ratuszu. Potem Grabarka i las krzyży, który milknie, gdy wchodzisz na górę. W Mielniku kredowe zbocza i ruiny kościoła na Górze Zamkowej, a na koniec Drohiczyn, gdzie słońce zachodzi nad Bugiem tak, że ludzie przyjeżdżają tu specjalnie, żeby to zobaczyć.

Trasa krok po kroku

1. **Bielsk Podlaski** – Ratusz z muzeum, cerkwie i kościoły w centrum.
2. **Święta Góra Grabarka** – Godzina wystarczy, ale trudno stąd szybko odejść.

3. **Mielnik** – Góra Zamkowa, ruiny kościoła i widok na kopalnię kredy.
4. **Drohiczyn** – Kolacja i zachód słońca na Górze Zamkowej. Powrót do Klejnik ok. 1,5 godz.

NAWIERZCHNIA

asfalt

NAJLEPIEJ

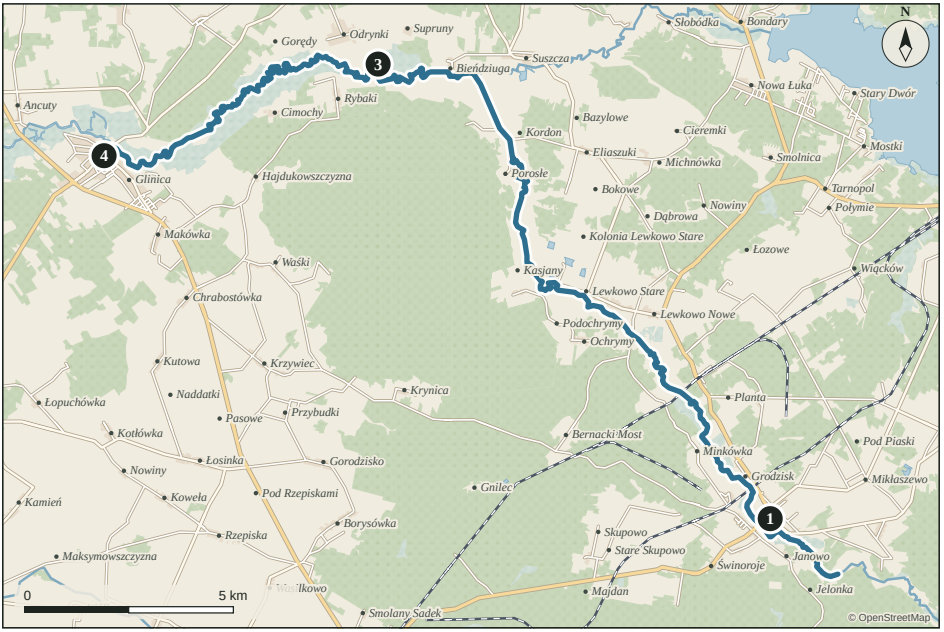
kwiecień–październik

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/bielsk-grabarka-mielnik-drohiczyn/

SPŁYW KAJAKOWY · KRAINA OTWARTYCH OKIENNIC I DOLINA NARWI

Kajakiem Narewką do Narwi

35 km	cały dzień (ok. 35 km) albo dwa krótsze odcinki	średnia
DŁUGOŚĆ	CZAS	TRUDNOŚĆ

Narewka wypływa z Puszczy ciemna od torfu i przez pierwsze kilometry jest wąska, kręta i dzika. Potem las się rozstępuje, a rzeka zwalnia i rozlewa się wśród łąk. Z kajaka widać więcej niż z drogi: bociany brodzące w trawie, czaple na mieliźnie, czasem bobra, który z pluskiem znika pod wodą. Narew przyjmuje Narewkę bez ceregieli, a za kilka zakrętów pojawiają się wieże cerkwi w Narwi.

Trasa krok po kroku

1. **Narewka** – Wodowanie przy przystani. Kajak i transport powrotny zamów wcześniej.

2. **Łąki doliny Narewki** – Najspokojniejszy fragment. Rzeka meandruje i łatwo stracić poczucie czasu.
3. **Ujście Narewki** – Narewka wpada do Narwi. Kilka kilometrów dalej, na łąkach przy Odrynkach, stoi skit.
4. **Narew** – Meta w miasteczku. Stąd do Klejnik jest tylko kwadrans samochodem.

NAWIERZCHNIA

rzeka nizinna, spokojny nurt

NAJLEPIEJ

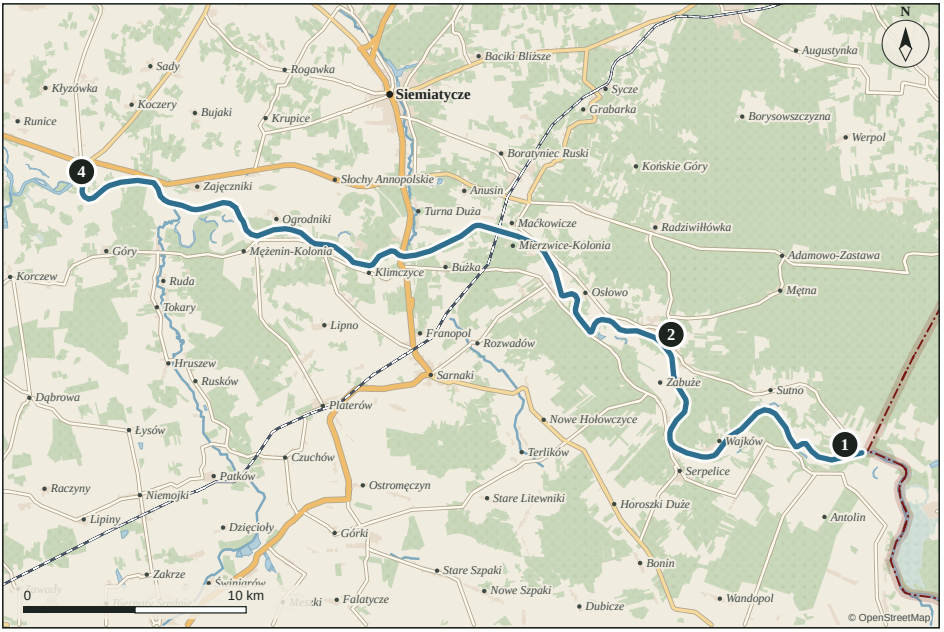
maj–wrzesień, zależnie od stanu wody

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/kajakiem-narewka/

SPŁYW KAJAKOWY · BIELSK PODLASKI, GRABARKA I DOLINA BUGU

Bug: z Niemirowa do Drohiczyna

39 km	2 dni (ok. 39 km)	średnia
DŁUGOŚĆ	CZAS	TRUDNOŚĆ

Bug jest szeroki, leniwy i nieuregulowany. Nikt go nie wyprostował ani nie zamknął w betonowych brzegach, więc płynie tak, jak chce: zakolami, przez wyspy, wzdłuż piaszczystych łach, na których wieczorem rozbija się namioty. Na prawym brzegu wyrastają kredowe zbocza Mielnika, na lewym ciągną się łęgi. Drugiego dnia na horyzoncie pojawia się Drohiczyn na skarpie, z wieżami kościołów nad rzeką.

Trasa krok po kroku

1. **Niemirów** – Start w miejscu, gdzie Bug przestaje być rzeką graniczną.
2. **Okolice Mielnika** – Nocleg na polu namiotowym lub w agroturystyce. Wieczorem wejdź na Górę Zamkową.

3. **Zakola i plaże** – Drugi dzień to najdziksze fragmenty rzeki. Uważaj na zatopione pnie.
4. **Drohiczyn** – Meta pod skarpą. Wejdź na Górę Zamkową i spójrz na rzekę, którą przepłynąłeś.

NAWIERZCHNIA

duża rzeka nizinna, wiry i mielizny

NAJLEPIEJ

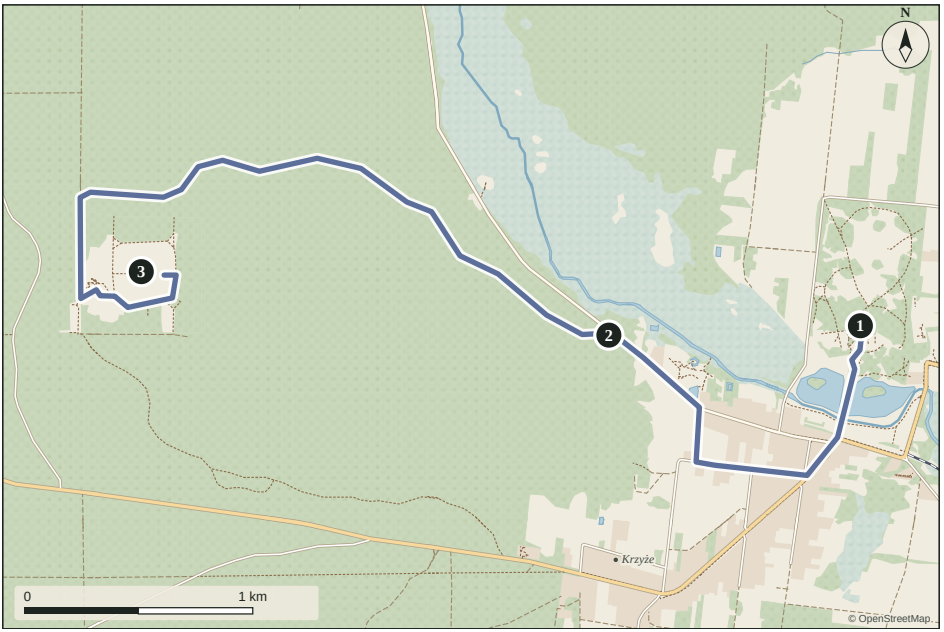
czerwiec–wrzesień

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/kajakiem-bug-niemirow-drohiczyn/

TRASA ZIMOWA · PUSZCZA BIAŁOWIESKA

Biała Białowieża: zimowy spacer do żubrów

5,8 km	2–2,5 godz. w jedną stronę	łatwa
DŁUGOŚĆ	CZAS	TRUDNOŚĆ

Zimą Puszcza mówi szeptem. Śnieg wycisza wszystko poza skrzypieniem butów i stukaniem dzięciołów. Na kładce Żeber Żubra widać ślady: tu przeszedł lis, tam przebiegła kuna, a ten wielki odcisk to chyba łoś. Żubry zimą trzymają się bliżej ludzi, bo w lesie trudniej o jedzenie. W rezerwacie stoją z szronem na grzywach i parują jak lokomotywy.

Trasa krok po kroku

1. **Park Pałacowy** – Start w parku. Zamarznięte stawy wyglądają rano jak z bajki.
2. **Żebra Żubra** – Kładka nad zamarzniętymi mokradłami. Patrz pod nogi, deski bywają oblodzone.

3. **Rezerwat Pokazowy Żubrów** – Meta. Wracasz busem, taksówką albo tą samą drogą.

NAWIERZCHNIA

ścieżki i kładki, zimą śliskie

NAJLEPIEJ

grudzień–marzec

Zeskanuj, aby otworzyć trasę w telefonie · GPX
https://zaczerwonymidrzwiami.pl/przewodnik/trasy/bialowieza-zima/

TEMATY

Cerkwie i sacrum

Na Podlasiu wiarę widać w krajobrazie. Cerkwie z niebieskimi i zielonymi kopułami stoją w środku wsi, krzyże na rozstajach przewiązane są haftowanymi ręcznikami, a niedzielny dzwon słychać kilka wsi dalej. W jednej okolicy żyją obok siebie prawosławni i katolicy, a dawniej także Żydzi i Tatarzy. To pogranicze, gdzie Wschód i Zachód spotkały się dawno temu i nauczyły się mieszkać pod jednym niebem.

Odwiedzając cerkwie, ubierz się skromnie i zachowaj ciszę. W czasie nabożeństwa nie fotografuj bez zgody. Wnętrza wiejskich cerkwi otwiera się zwykle na nabożeństwa. W innych godzinach pomoże numer parafii na tablicy przy wejściu albo sąsiad, który wie, kto ma klucz.

Dzika przyroda

Mało gdzie w Europie przyroda jest tak blisko. Żubr, największy ssak lądowy kontynentu, uratowany przed wyginięciem właśnie tutaj, chodzi po polach przy wsiach. Bociany gniazdują niemal na każdej stodole, a nad doliną Narwi wiosną przeciągają tysiące ptaków. Puszcza Białowieska jest jednym z ostatnich lasów, które wyglądają tak, jak wyglądała Europa, zanim zmienił ją człowiek.

Najlepsza pora na zwierzęta to świt i zmierzch. Zabierz lornetkę, zachowaj ciszę i zostaw psa na smyczy. Do żubrów na wolności nie podchodź bliżej niż na kilkadziesiąt metrów. Wyglądają na spokojne, ale ważą do tony i potrafią szybko biec.

Smaki Podlasia

Kuchnia Podlasia to kuchnia ziemniaka, grzyba i pieca. Babka ziemniaczana z chrupiącą skórką, kiszka w jelicie, kartacze z mięsem, bliny ze śmietaną. Znad Bugu, z okolic Drohiczyna, pochodzą zaguby: ciasto zwinięte w roladę z podsmażonymi ziemniakami i cebulą, krojone ukośnie, gotowane i okraszone skwarkami. Na deser sękacz, pieczony warstwa po warstwie na obracającym się wałku nad ogniem. Z tatarskiego dziedzictwa przyszedł pierekaczewnik, wielowarstwowe ciasto z nadzieniem. Wiele z tych dań powstało w piecach takich jak nasz, a najlepiej smakują po całym dniu na rowerze.

W Białowieży jest najwięcej restauracji z kuchnią regionalną. W mniejszych wsiach lokali prawie nie ma, więc warto mieć prowiant. Latem przy drogach stoją stragany z truskawkami, miodem i grzybami. Sękacz kupisz w wielu sklepach i piekarniach w regionie.

Green Velo i szlaki rowerowe

Green Velo, czyli Wschodni Szlak Rowerowy, ma prawie 2000 km i prowadzi przez pięć województw ściany wschodniej. Na Podlasiu to ok. 590 km. Z Białegostoku szlak jedzie przez Supraśl i Gródek nad zalew Siemianówka, potem przez Narewkę i Puszczę do Hajnówki, a dalej na południe przez Dubicze Cerkiewne, Kleszczele i Czeremchę do Grabarki i nad Bug w Mielniku. Oznakowany jest metalowymi tablicami z logo szlaku na pomarańczowym tle.

Klejniki nie leżą na samym Green Velo. Najbliżej do niego jest w Hajnówce (ok. 20 km) i w Dubiczach Cerkiewnych (ok. 25 km). Najprzyjemniej dojechać czerwonym szlakiem Hajnówka–Piaski, który przechodzi przez Czyże, 7 km od domu. Samoobsługowe stacje napraw rowerów stoją m.in. w Hajnówce, Kleszczelach, Białowieży, Czeremsze i nad zalewem Bachmaty. Serwis i sklepy rowerowe są w Hajnówce. Wzdłuż granicy z Białorusią obowiązuje strefa buforowa: miejscowości i szlaki są z niej wyłączone, ale przed wycieczką na wschód sprawdź aktualny komunikat Straży Granicznej.

- **Green Velo (Wschodni Szlak Rowerowy)** (pomarańczowe tablice z logo, ok. 590 na Podlasiu km): Białystok – Supraśl – Gródek – Siemianówka – Narewka – Białowieża – Hajnówka – Dubicze Cerkiewne – Kleszczele – Czeremcha – Grabarka – Mielnik
- **Hajnówka – Piaski** (czerwony, 81 km): Hajnówka – Nowoberezowo – Czyże – Zbucz – Stary Kornin – Dubicze Cerkiewne – Kleszczele – Czeremcha – Wiluki – Piaski
- **Dubicze Cerkiewne – Topiło – Białowieża** (zielony, 38 km): Dubicze Cerkiewne – zalew Bachmaty – Werstok – Topiło – Miejsce Mocy – Białowieża (park pałacowy). Leśne drogi, miejscami podmokłe.
- **Hajnówka – Białowieża** (zielony, ok. 20 km): Hajnówka – Puszcza – rezerwat pokazowy żubrów – Białowieża
- **Hajnówka – Topiło – Hajnówka** (niebieski, ok. 42 km): Pętla przez Puszczę do osady Topiło i z powrotem. Asfalt i szuter.
- **Królewski Szlak Rowerowy Regionu Puszczy Białowieskiej** (naklejki z kodem QR, 153,5 km): Pętla z Hajnówki przez Białowieżę, Narew, Kleszczele, Policzną, Wiluki, Czyże, Dubicze Cerkiewne, zalewy Repczyce i Bachmaty. Ok. 10 godzin jazdy, mapa i GPX na bialowieza.travel.

Szlaki piesze PTTK

Znakowane szlaki piesze w Polsce mają wspólny system PTTK: kolorowy pasek między dwoma białymi, malowany na drzewach i słupach. Czerwony oznacza zwykle szlak główny, niebieski dłuższy, a zielony, żółty i czarny lokalne łączniki i dojścia. W Puszczy Białowieskiej szlaki zaczynają się w Hajnówce i w Białowieży i prowadzą lasem do Narewki, Topiła, Siemianówki i Masiewa. Przez Klejniki i Czyże żaden szlak pieszy nie przechodzi, więc na wędrówkę dojeżdża się ok. 20 minut do Hajnówki.

Weź wodę i prowiant, bo w lesie między wsiami nie ma sklepów. Wiosną i po deszczach niektóre odcinki są podmokłe. Ścisły rezerwat Białowieskiego Parku Narodowego można zwiedzać tylko z licencjonowanym przewodnikiem. W rezerwatach i na terenie parku psy muszą zostać poza szlakiem albo

w domu, sprawdź zasady przed wyjściem. Część szlaków bywa czasowo zamykana z powodu łamiących się drzew albo prac w lesie; aktualne komunikaty publikują Nadleśnictwo Hajnówka i Białowieski Park Narodowy.

- **Hajnówka – Białowieża** (zielony, 25 km): Hajnówka – rezerwat im. W. Szafera – parking Zwierzyniec – rezerwat pokazowy żubrów – Białowieża
- **Hajnówka – Narewka (Szlak walk partyzanckich)** (czerwony, 22 km): Hajnówka – rezerwaty Lipiny i Szczekotowo – kapliczka Krynoczka – Lipiński Trakt – Świnoroje – Narewka. Nadleśnictwo informowało o zamknięciu z powodu uszkodzonego drzewostanu, sprawdź przed wyjściem.
- **Śladami Powstania Styczniowego** (niebieski, 31 (pętla) km): Hajnówka – Orzeszkowo – Car-Dąb – okolice rezerwatu Głęboki Kąt – trasa kolejki – Hajnówka. Brak mostu na Chwiszczy, wiosną mokro.
- **Białowieża – Topiło** (żółty, 19 km): Białowieża – rezerwaty Podcerkwa, Berezowo, Olszanka Myśliszcze i Michnówka – Topiło
- **Białowieża – Narewka** (żółty, ok. 21 km): Białowieża – Pogorzelce – Stara Białowieża – Janowo – Narewka
- **Białowieża – Siemianówka** (niebieski, 41 km): Białowieża – Pogorzelce – Stara Białowieża – Gruszki – Babia Góra – Siemianówka
- **Białowieża – Czerlonka – Zwierzyniec** (niebieski, 17 km): Białowieża Towarowa – Podolany – Ośrodek Edukacji Leśnej „Jagiellońskie” – Trybem Jagiellońskim – Czerlonka – osada Zwierzyniec
- **Miejscami Pamięci Narodowej** (czerwony, 14 (pętla) km): Białowieża – Białowieża Towarowa – „Jagiellońskie” – Podolany – Białowieża
- **Wilczy Szlak** (zielony, 16 km): Kosy Most – uroczysko Głuszec – Masiewo (Polana Masiewska). Krótsza pętla z Masiewa przez Głuszec ma 6,5 km.
- **Miejsce Mocy i Carska Tropina** (czarny, 5,5 i 4 km): Krótkie dojścia: do kamiennego kręgu Miejsca Mocy i od wieży przy Kosym Moście.

Baza wypadowa: Klejniki

Wszystkie trasy z tego przewodnika zaczynają się najwyżej godzinę od naszego domu. Po dniu w terenie czeka piec kaflowy, kuchnia z fajerkami i cisza.

Za czerwonymi drzwiami · Klejniki 157, 17-207 Klejniki · +48 602 138 030 · zaczerwonymidrzwiami.pl

Stan na listopad 2026. Godziny otwarcia i rozkłady sprawdzaj przed wyjazdem. Mapa: © autorzy OpenStreetMap. Przebiegi tras wyznaczone na danych OSM; w terenie kieruj się oznakowaniem szlaków.